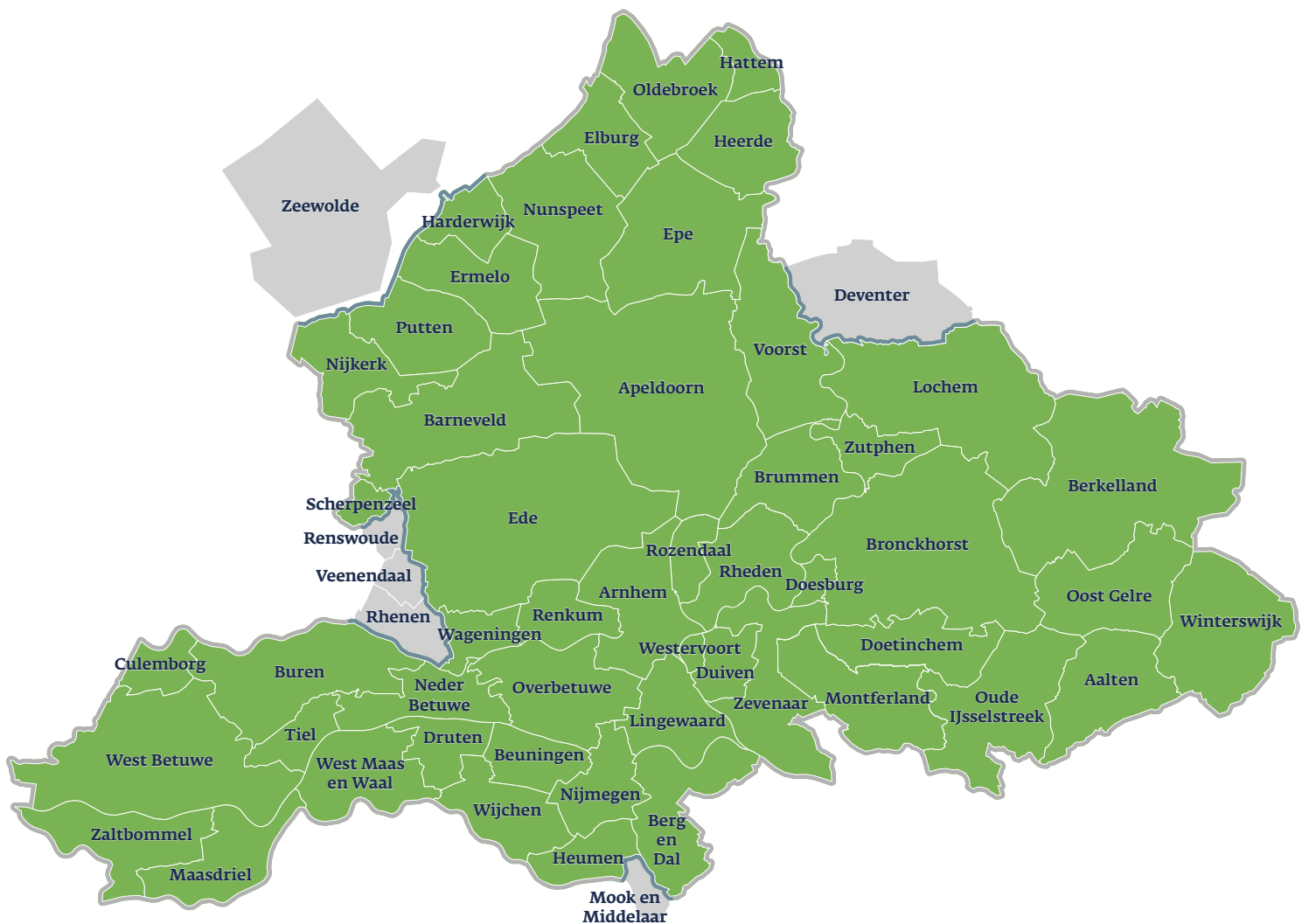

Onderwijs en arbeidsmarkt in cijfers

November 2022

Met de publicatie 'Onderwijs en arbeidsmarkt in cijfers' presenteren we een beknopt overzicht van de arbeidsmarkt en het onderwijs in Gelderland. De cijfers bieden een handvat bij het opstellen van beleid, het maken van plannen en het opzetten van projecten. Om de cijfers in perspectief te zetten, zijn de Gelderse cijfers vergeleken met de cijfers van Nederland als geheel.

 provincie
Gelderland

Arbeidsmarkt

De Gelderse economie is in beweging. De manier waarop we werken verandert, bijvoorbeeld door digitalisering en robotisering. Daarnaast heeft Gelderland ambitieuze doelen, o.a. op het gebied van de energietransitie en het vestigingsklimaat. We zien dat het bedrijfsleven moeite heeft om voldoende arbeidskrachten te vinden met de juiste kennis en vaardigheden; er is een gat tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Dat is zowel in aantallen (kwantitatief) als in vakinhoudelijke zin (kwalitatief). Dat veroorzaakt een rem op de economische groei en andere transitie (zoals klimaatverandering en de energietransities) in Gelderland.

Rol provincie in de regio

Om de ambities uit Gaaf Gelderland te kunnen realiseren, zijn voldoende vaardige en kundige mensen nodig. Door in te zetten op een toekomstbestendige arbeidsmarkt waarop vraag en aanbod in balans zijn, werken we aan een duurzame oplossing om belemmerende tekorten aan te passen

De beleidspijlers Beschikbaar, Wendbaar en Inclusief vormen de drie hoofdrichtingen in onze aanpak. Onze rol is die van stimulerende en faciliterende partner in het werkveld. Onderzoek doen en informatie en duiding geven aan data is daar een belangrijk onderdeel van.

Arbeidsmarktinformatie

Het is van belang om over goede arbeidsmarkt-informatie te beschikken, om veranderingen in kaart te brengen en hierop te anticiperen. De belangrijkste statistische arbeidsmarktgegevens van alle Gelderse regio's zijn daarom bij elkaar gebracht. Hiervoor wordt ook gebruikt gemaakt van grensoverschrijdende informatie. Bedrijfsleven, onderwijs en overheid zoeken naar oplossingen

om kansen op de arbeidsmarkt in de grensregio's te benutten. Zo is sinds december 2019 een Open Data portal beschikbaar gekomen met grensoverschrijdende arbeidsmarktgegevens. Hierin is data beschikbaar van het gehele Duits-Nederlandse grensgebied. Voor dit Portal zijn data uit verschillende nationale bronnen geharmoniseerd. Het Portal biedt uitgebreide mogelijkheden om gegevens voor regio's in Noordrijn-Westfalen, Nedersaksen en Nederland te vergelijken. Het Portal wordt beheerd door het CBS [Grensdata](#).

Regio-indeling Gelderland

Van onderstaande regio's maken ook een zestal niet-Gelderse gemeenten deel uit. Het betreft de gemeenten Deventer (Stedendriehoek), Mook en Middelaar (Arnhem-Nijmegen), Renswoude, Rhenen, Veenendaal (Food Valley) en Zeewolde (Flevoland). Nijkerk maakt onderdeel uit van de arbeidsmarktregio Amersfoort.

Grensoverschrijdende arbeidsmarkt

Deze factsheet focust zich op de Gelderse arbeidsmarkt binnen Nederland. Echter grenst Gelderland in het oosten aan Duitsland. Dit heeft mogelijk invloed op de Gelderse arbeidsmarkt. In 2019 zien we dat van alle werknemers die vanuit Duitsland naar Nederland pendelen voor hun werk, 57% de Nederlandse nationaliteit heeft. De andere 43% heeft de Duitse nationaliteit. Er vindt dus grenspondel plaats op het gebied van arbeid. Echter maakt deze groep werknemers maar een heel klein deel uit van het totaal aantal werknemers in Gelderland (minder dan 1%)¹. In grensregio's liggen mogelijk kansen om het bedrijfsleven, onderwijs en overheid samen te brengen en de arbeidsmarktpotentie van de grensregio te benutten.

¹ grensoverschrijdende data is beperkt beschikbaar

Kerncijfers regio's, Gelderland en Nederland

Gelderland is met 5.136 km² de grootste provincie van Nederland. Het inwonertal van 2.110.472 bedraagt 12% van het Nederlandse totaal aantal inwoners (op 1 januari 2022). De bevolkingsdichtheid van Gelderland (425 inwoners per km² landoppervlak) ligt op 1 januari 2022 ruim onder het Nederlands gemiddelde (523 inwoners per km² landoppervlak).

In 2021 bedroeg de Gelderse beroepsbevolking gemiddeld 12% van de Nederlandse totale beroepsbevolking. In 2021 waren er in Gelderland

meer dan 205.000 bedrijven die aan ruim 1.059.000 mensen werk boden. Het Gelderse werkloosheidspercentage van 3,8% bevindt zich in 2021 onder het Nederlands gemiddelde van 4,2%. In 2020 bedroeg het bruto regionaal product ruim € 82,0 miljard, dat is per inwoner €39.231.

De regio's van Gelderland verschillen sterk van karakter en dragen daardoor bij aan de veelzijdigheid. In onderstaand overzicht treft u de belangrijkste kerncijfers van deze regio's aan.

Kerncijfers Gelderland

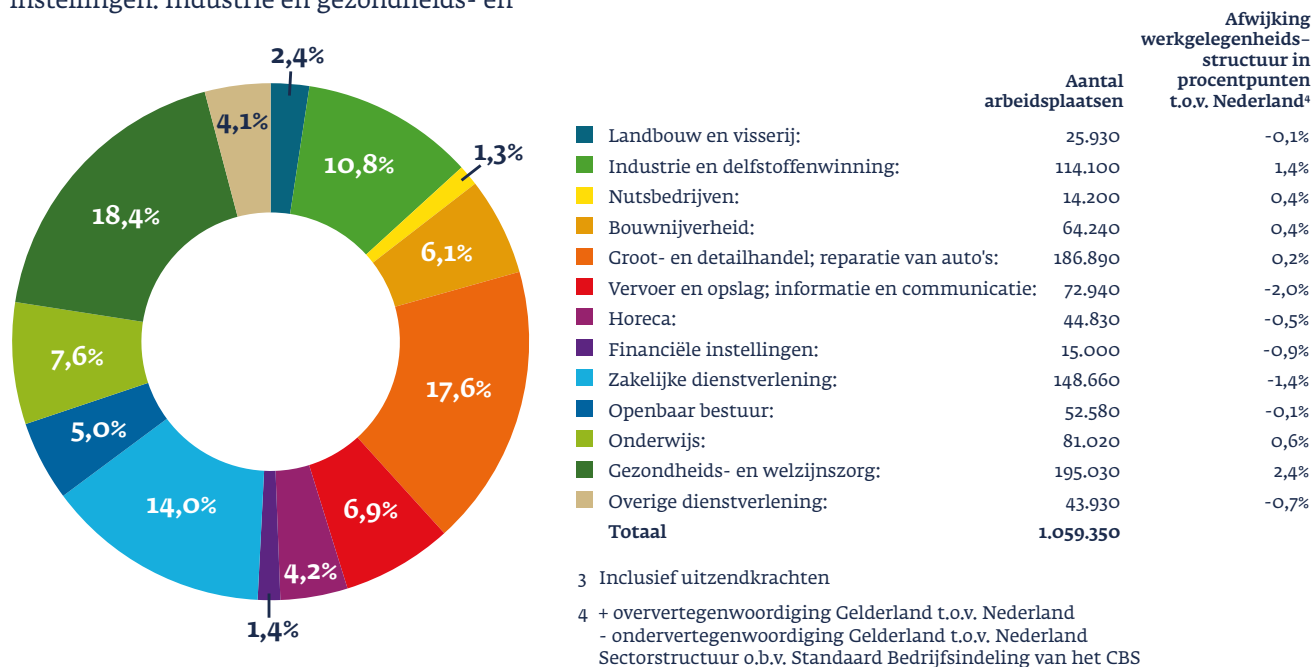
	Gelder- land	Neder- land	Achter- hoek	Arnhem- Nijmegen	Food Valley	Noord Veluwe	Rivieren- land	Steden- driehoek
Bevolking								
Aantal inwoners (1-1-2022)	2.110.472	17.590.672	300.107	725.851	355.771	231.237	250.968	428.597
(Werkloze) Beroepsbevolking								
Aantal inwoners 15-74 jr. (potentiële beroepsbevolking) (1-1-2022)	1.589.442	13.311.499	225.708	558.346	262.264	170.301	189.265	321.179
Beroepsbevolking 15-74 jr. (jaargemiddelde 2021)	1.160.590	9.663.000	162.960	406.000	193.770	125.860	140.360	233.410
Werkloze beroepsbevolking (jaargemiddelde 2021)	44.100	408.000	5.320	18.600	7.040	4.110	4.770	8.490
Werkloosheidspercentage (jaargemiddelde 2021)	3,8	4,2	3,3	4,6	3,6	3,3	3,4	3,6
Participatiegraad 15-74 jaar in % (jaargemiddelde 2021)	73,1	72,7	72,1	72,8	74,1	74,1	74,3	72,6
Werkgelegenheid en vestigingen								
Werkgelegenheid (2021)	1.059.350	9.105.460	145.620	367.890	175.510	109.170	119.280	230.100
Waarvan:								
Grote banen (12 uur en meer)	888.350	7.718.080	121.600	306.890	147.470	90.510	102.000	192.640
Kleine banen (minder dan 12 uur)	171.000	1.387.390	24.020	61.000	28.040	18.660	17.280	37.460
Aantal vestigingen (2021)	205.590	1.865.590	27.850	70.300	35.850	22.100	26.740	41.280
Waarvan:								
Aantal vestigingen met 1 werkzame persoon	145.650	1.319.030	18.210	51.980	25.110	15.250	18.650	29.200
Onderwijs								
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs 2021/2022 ²	114.241	929.671	15.851	37.217	20.202	13.453	14.179	23.521
Waarvan:								
Voortgezet onderwijs algemene leerjaren 1-3	46.639	383.616	6.263	15.170	8.487	5.834	5.776	9.336
Vwo 3-6	20.155	171.027	2.235	7.146	3.479	2.190	2.397	4.422
Havo 3-5	20.238	160.759	2.869	6.948	3.585	2.232	2.445	4.069
Vmbo theoretische- gemengde leerweg 3-4	12.704	101.558	2.075	3.708	2.227	1.568	1.576	2.735
Vmbo basis-kaderberoeps 3-4	10.928	83.063	1.729	3.253	1.880	1.298	1.558	2.089
Praktijkonderwijs	3.577	29.648	680	992	544	331	427	870
Aantal deelnemers middelbaar beroepsonderwijs 2021/2022 ²	64.197	503.495	10.777	20.360	10.280	7.422	7.668	13.530
Aantal studenten hoger beroepsonderwijs 2021/2022 ²	57.129	491.499	7.470	24.815	8.632	5.467	5.472	10.723
Aantal studenten wetenschappelijk onderwijs 2021/2022 ²	34.341	344.721	1.793	17.369	10.056	1.529	1.991	3.195

² De cijfers over het school-/studiejaar 2021/2022 zijn voorlopig

Werkgelegenheidsstructuur (absoluut en in %) Gelderland, 2021³

Ten aanzien van de Gelderse sectorstructuur geldt dat die in 2021 ten opzichte van Nederland maar zeer beperkt afwijkt. De sector vervoer, opslag en communicatie is wat minder vertegenwoordigd evenals de zakelijke dienstverlening en financiële instellingen. Industrie en gezondheids- en

welzijnszorg zijn wat sterker vertegenwoordigd. De gezondheidszorg en de handel en reparatiesector zijn beiden in Gelderland goed voor een aandeel van rond de 18%, gevolgd door de zakelijke dienstverlening (14%) en industrie (bijna 11%).

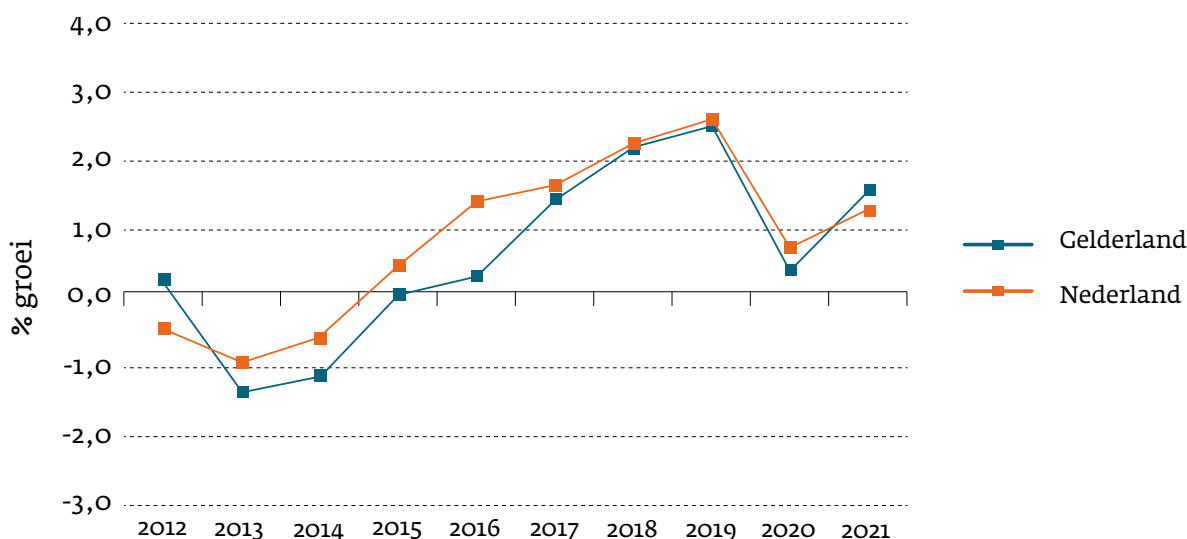
Werkgelegenheidsontwikkeling (% groei t.o.v. voorgaand jaar), Gelderland en Nederland, 2012-2021

In 2012 bevond de werkgelegenheidsontwikkeling in Gelderland zich iets boven het landelijke gemiddelde. In de periode daarna, 2013 tot en met 2016, was de situatie juist tegenovergesteld. De ontwikkeling van de Gelderse werkgelegenheid bleef iets achter t.o.v. die van Nederland. Vanaf 2017 liep de werkgelegenheidsontwikkeling in Gelderland vrijwel in de pas met die van Nederland.

In 2018 passeerde Gelderland de grens van 1 miljoen banen. In datzelfde jaar telde Nederland 8,6 miljoen banen. In 2020 groeit de werkgelegenheid duidelijk minder hard dan het jaar daarvoor.

Nederland kreeg toen de maken met de COVID-19 crisis. Desondanks is het totaal aantal banen in Gelderland en Nederland in 2020 nog met respectievelijk 0,4% en 0,8% toegenomen.

In 2021 zien we dat de procentuele groei van de werkgelegenheid weer toeneemt en dat de groei in Gelderland iets boven de Nederlandse groei ligt. Over de geheel periode 2011-2021 groeide de werkgelegenheid in Gelderland met 6,5%. In Nederland groeide de werkgelegenheid in dezelfde periode met bijna 8%.

Voorbeelden van grote bedrijven en instellingen in Gelderland (per medio april 2022)

De vele kantoor- en bedrijventerreinen bieden huisvesting aan meer dan 205.000 bedrijven en instellingen in Gelderland. In onderstaand overzicht treft u een selectie aan.

Naam bedrijf/instelling	Klasse werkzame personen ⁵	Sector	Gemeente
Radboud UMC	1000 en meer	Gezondheids- en welzijnszorg	Nijmegen
Radboud universiteit (diverse faculteiten)	1000 en meer	Onderwijs	Nijmegen
Wageningen universiteit (diverse departementen)	1000 en meer	Onderwijs	Wageningen
Centraal Beheer Achmea	1000 en meer	Financiële instellingen	Apeldoorn
Ziekenhuis Rijnstate, locatie Arnhem	1000 en meer	Gezondheids- en welzijnszorg	Arnhem
NXP Semiconductors Netherlands B.V.	1000 en meer	Industrie	Nijmegen
Belastingdienst Apeldoorn	1000 en meer	Openbaar bestuur, overheidsdiensten, sociale verzekeringen	Apeldoorn
Liander N.V.	1000 en meer	Productie, distributie, handel in elektriciteit en aardgas	Duiven
Alliander	1000 en meer	Productie, distributie, handel in elektriciteit en aardgas	Arnhem
Ziekenhuis Rivierenland	1000 en meer	Gezondheids- en welzijnszorg	Tiel
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	800 t/m 999	Onderwijs	Nijmegen
Nederrijn Schoonmaak B.V.	500 t/m 799	Verhuur van roerende goederen, overige zakelijke dienstverlening	Duiven
VGZ Organisatie B.V.	500 t/m 799	Financiële instellingen	Arnhem
Allinq Networks B.V.	500 t/m 799	Bouwnijverheid	Harderwijk
VMI Holland B.V.	500 t/m 799	Industrie	Epe
N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap'	500 t/m 799	Industrie	Oost Gelre
Stella fietsen B.V.	500 t/m 799	Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	Nunspeet
Rechtbank Gelderland	500 t/m 799	Openbaar bestuur, overheidsdiensten, sociale verzekeringen	Arnhem
Bidfood B.V.	200 t/m 499	Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	Ede
DNV GL Netherlands B.V.	200 t/m 499	Advisering, onderzoek, special. zakelijke dienstverlening	Arnhem
Stg. Cito Instituut Voor Toetsontwikkeling	200 t/m 499	Advisering, onderzoek, special. zakelijke dienstverlening	Arnhem
Remeha B.V.	200 t/m 499	Industrie	Apeldoorn
PinkRocade Healthcare B.V.	200 t/m 499	Informatie en communicatie	Apeldoorn
Volker Wessels Telecom Netwerk Solutions B.V.	200 t/m 499	Informatie en communicatie	Apeldoorn
Carrier Refrigeration Benelux B.V.	200 t/m 499	Industrie	Culemborg

⁵ Bij de rangschikking per grootteklasse is uitgegaan van het aantal full-timers per vestiging. De aanduiding van de economische activiteit geeft een indicatie van de hoofdactiviteit van het bedrijf of van de instelling.

Indicator Toekomstige Knelpunten in Personeelsvoorziening (ITKP) Gelderland, 2021-2026

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) heeft voor zeven regio's in Gelderland en voor Gelderland als geheel (deel) rapporten met arbeidsmarkprognoses voor 2021-2026 opgesteld in opdracht van de Provincie Gelderland. Het ROA bekijkt de arbeidsmarktsituatie vanuit het perspectief van de personeelsvoorziening van werkgevers en de knelpunten die zij bij werving van personeel kunnen verwachten.

De Indicator Toekomstige Knelpunten in Personeelsvoorziening (ITKP) geeft de vraag-aanbodspanning per opleidingstype aan. De ITKP is gelijk aan een deling van het verwachte aanbod door

de verwachte vraag tot 2026. De IKTP laat bijvoorbeeld zien dat als de vraag naar werkenden met een bepaalde opleidingsachtergrond groter is dan het aanbod, er naar verwachting knelpunten kunnen ontstaan in de personeelsvoorziening voor werkgevers. Hoe lager de waarde van de indicator, hoe meer verwachte knelpunten in de personeelsvoorziening. Voor alle opleidingsniveaus is de situatie voor de verschillende studierichtingen tot 2026 in kaart gebracht. Onderstaande tabel geeft de IKTP indicator per opleidingsniveau voor Gelderland weer. Daarnaast is ook de IKTP indicator per opleidingsniveau voor Nederland weergegeven om de cijfers in perspectief te zetten.

De onderstaande tabel geeft de IKTP per opleidingsniveau weer voor Gelderland en Nederland. De IKTP scores van Gelderland en Nederland wijken niet veel van elkaar af. Voor het mbo 4 niveau geldt dat in Nederland 'enige' knelpunten te verwachten zijn. In Gelderland zijn er op mbo 4 'vrijwel geen' knelpunten te verwachten. Echter is het verschil in IKTP score op mbo 4-niveau tussen Nederland en Gelderland erg klein. Voor het opleidingsniveau master zien we wel een belangrijk verschil. Ondanks dat de IKTP typering voor zowel Nederland als Gelderland 'groot' is, wijkt de IKTP wat meer af. In Gelderland worden dus meer knelpunten verwacht bij het opleidingsniveau master dan in Nederland als geheel.

In Gelderland zien we de meeste knelpunten bij de lage opleidingsniveaus. Deze trend zien we ook in heel Nederland. De werkgelegenheid op

de laagste opleidingsniveaus bestaat veelal uit flexibele, kleine banen die laagbetaald en tijdelijk zijn. Ook kennen deze banen vaak matige arbeidsomstandigheden en -voorwaarden met weinig loopbaanperspectief. Door een constant verloop aan personeel en een hoge vervangingsvraag, zullen werkgevers grote knelpunten ervaren om laag-gechoold-personeel te werven en te behouden.

Als we kijken naar de onderwijsrichtingen in Gelderland zullen naar verwachting de knelpunten voornamelijk voorkomen op mbo 4-niveau (richting techniek & ict, landbouw & natuur), op bachelor-niveau (richting techniek & ict) en op masterniveau in alle richtingen.

Opleiding	Gelderland ITKP	ITKP typering	Nederland ITKP	ITKP typering
Basisonderwijs	0,74	zeer groot	0,77	zeer groot
Vmbo-b/k, mbo1	0,96	groot	0,95	groot
Vmbo-g/t, havo-, vwo-onderbouw	0,80	zeer groot	0,79	zeer groot
Havo, vwo	1,00	groot	1,00	groot
Mbo2	1,04	enige	1,05	enige
Mbo3	1,13	vrijwel geen	1,10	vrijwel geen
Mbo4	1,06	vrijwel geen	1,05	enige
Hbo-, wo-bachelor	1,03	enige	1,02	enige
Hbo-, wo-master, doctor	0,96	groot	1,00	groot
Totaal (incl. overig)	0,99	groot	0,99	groot

Bron: ROA. (2022). Gelderse arbeidsmarkt naar opleiding en beroep 2021-2026.

Indicator Toekomstige Knelpunten in de Personeelsvoorziening naar Beroep (ITKB) Gelderland, 2021-2026

In de onderstaande tabel worden de verwachte knelpunten voor werkgevers in de personeelsvoorziening naar beroep besproken (ITKB). De IKTb geeft aan in welke mate het voor werkgevers mogelijk is om de gewenste personeelssamenstelling naar opleidingsachtergrond binnen beroepsgroepen te realiseren. De waarde van de IKTb ligt tussen de 0 en de 1. Hoe lager het cijfer, hoe groter de knelpunten bij werving vanuit de opleidingscategorieën die relevant zijn voor de betreffende beroepsgroep. Bij een score die dicht bij 1 ligt zullen werkgevers naar verwachting in de toekomst minder moeite hebben om de gewenste personeelssamenstelling te realiseren.

Over het algemeen zien we dat in Gelderland tot 2026 grote knelpunten worden verwacht in de personeelsvoorziening voor werkgevers in managers, openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen, technische beroepen en ICT beroepen. Veruit de grootste knelpunten in het werven van

gediplomeerden komen vanuit de opleidingen werktuigbouwkunde en elek-trotechniek. Dit werkt de uitbreiding van de technische sectoren in Gelderland tegen. Daarnaast zijn voor Gelderland enige knelpunten te verwachten bij de pedagogische beroepen en creatieve en taalkundige beroepen.

In Gelderland zijn er vrijwel geen verwachte knelpunten in de zorg en welzijn beroepen. Het aanbod van zorgpersoneel vanuit het mbo blijft hier gemiddeld op peil. Dit geldt voor verpleegkundigen (mbo) en medische praktijkassistenten. Wel zien we dat er tekorten zullen zijn voor hoger geschoolde zorgmedewerkers, zoals bijvoorbeeld artsen. Wanneer deze tekorten aanhouden, kan dit mogelijk problemen opleveren bij een gezondheids-crisis in de toekomst. Een voorbeeld hiervan is de COVID-crisis van 2020. Wanneer deze crisis langer zou hebben aangehouden, zou dit mogelijk tot knelpunten in de personeelsvoorziening hebben geleid.

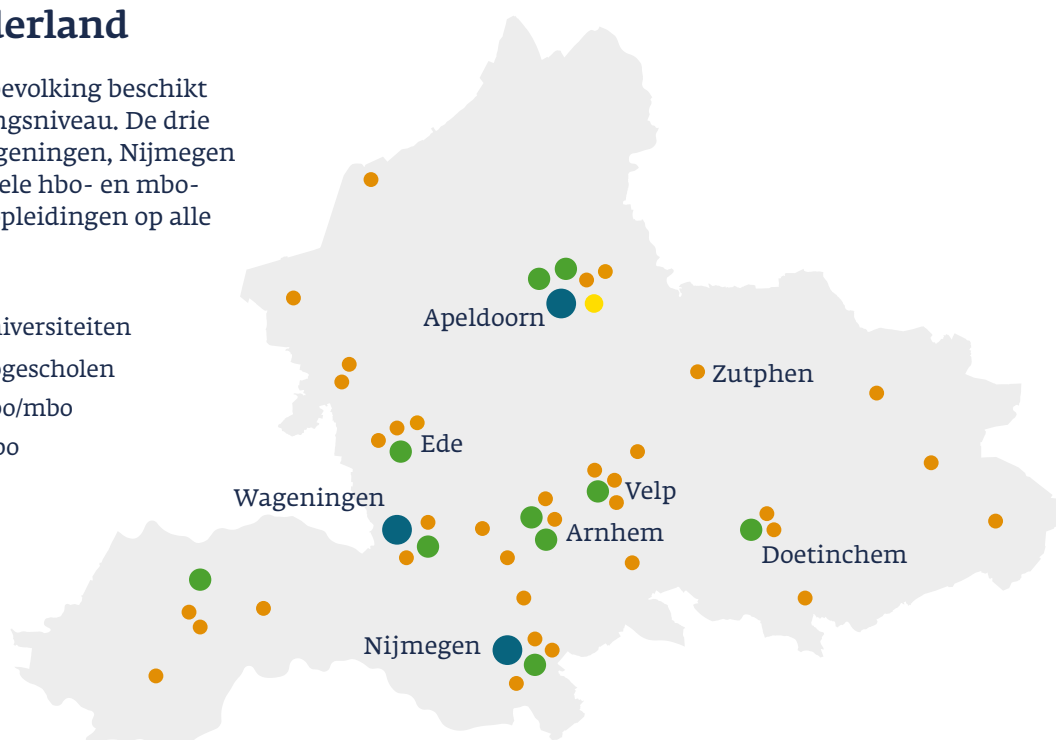
Opleiding	Gelderland ITKP	ITKP typing
Pedagogische beroepen	0,871	enige
Creatieve en taalkundige beroepen	0,873	enige
Commerciële beroepen	0,925	geen
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	0,888	vrijwel geen
Managers	0,859	groot
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	0,819	groot
Technische beroepen	0,808	groot
ICT beroepen	0,843	groot
Agrarische beroepen	0,874	vrijwel geen
Zorg en welzijn beroepen	0,897	vrijwel geen
Dienstverlenende beroepen	0,905	geen
Transport en logistiek beroepen	0,902	geen

Bron: ROA. (2022). Gelderse arbeidsmarkt naar opleiding en beroep 2021-2026.

Leren in Gelderland

De Gelderse beroepsbevolking beschikt over een hoog scholingsniveau. De drie universiteiten in Wageningen, Nijmegen en Apeldoorn en de vele hbo- en mbo-instellingen bieden opleidingen op alle gebieden.

- Universiteiten
- Hogescholen
- Hbo/mbo
- Mbo

Universiteiten

- Radboud Universiteit Nijmegen
- Theologische Universiteit Apeldoorn
- Wageningen Universiteit

Hogescholen

- Aeres Hogeschool Wageningen
- ArtEZ Arnhem
- Business School Nederland Buren
- Christelijke Hogeschool Ede
- Fontys Hogeschool (locatie Nijmegen)
- Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
- Hogeschool Van Hall Larenstein Velp
- Hogeschool Wittenborg Apeldoorn
- Iselinge Hogeschool Doetinchem
- Saxion Hogescholen (locatie Apeldoorn)

Hbo/mbo

- Politieacademie Apeldoorn

Mbo

- Aeres MBO (Ede, Barneveld, Nijkerk, Velp)
- Aventus (Apeldoorn, Ede, Epe, Zutphen)
- Hoornbeeck College (Apeldoorn)
- Graafschap College (Doetinchem, Groenlo, Terborg Winterswijk)
- Rijn IJssel (Arnhem, Bemmelen, Dieren, Elst, Nijmegen, Renkum, Uft, Wageningen, Zevenaar)
- ROC A12 (Ede, Arnhem, Velp)
- ROC Nijmegen
- ROC Rivor (Tiel, Geldermalsen)
- Soma College Harderwijk
- Yuverta mbo (Velp, Nijmegen, Geldermalsen)
- Zone.college (Borculo, Doetinchem, Twello)

Overzicht links

Provincie Gelderland
www.gelderland.nl
Statistisch Zakboek Gelderland
www.gelderland.incijfers.nl
Provinciale Werkgelegenheids Enquête Gelderland (PWE)
www.gelderland.nl/pwe
Voor alle informatie over de Gelderse economie
www.gelderland.nl/economisch-onderzoek
Onderwijs-arbeidsmarkt Gelderland
[Gelderse Onderwijs en Arbeidsmarkt](#)
Onderwijs-arbeidsmarkt, subsidie
[Subsidies - Onderwijs en Arbeidsmarkt \(gelderland.nl\)](#)
Provincie Gelderland Arbeidswijs
[Gelderland Arbeidswijs](#)
Provinciale en regionale Arbeidsmarktprognoses Gelderland
[ROA Arbeidsmarktprognoses Gelderland](#)

Over de grens
www.lerende-euregio.com
www.euregio.org
www.euregio.eu
[Grensoverschrijdende statistieken \(grensdata.eu\)](#)
grenslanders.nl

Overzicht gehanteerde bronnen

Bureau Economisch Onderzoek provincie Gelderland / Statistisch zakboek
(Beroepsbevolking, werkloze beroepsbevolking, werkloosheidspercentage en participatiegraad)

CBS
(Bevolking, oppervlakte, bevolkingsdichtheid, regionaal product en aantal leerlingen/studenten)

Provinciale Werkgelegenheids Enquête Gelderland/Lisa
(Werkgelegenheid en vestigingen, voorbeelden grote bedrijven en instellingen)

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA)
(Indicator Toekomstige Knelpunten in Personeelsvoorziening (IKTP) / Indicator Toekomstige Knelpunten in de Personeelsvoorziening naar Beroep (ITKB))

Vereniging van universiteiten, Vereniging Hogescholen, MBO Raad, websites onderwijsinstellingen
(Leren in Gelderland)

Provincie Gelderland
Markt 11
6811 CG Arnhem
Postbus 9090
6800 CX Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl